

Hemmelig.

Innst. O. A.

(1940)

Innstilling fra sjøfarts- og fiskerikomiteén om lov om opphevelse av lov av 26 juni 1929 om forandring av midlertidig lov om kvalitetskontroll av medisintan av 22 juni 1928.

(Ot. prp. nr. 67 — 1939.)

Til Odelstinget.

I lov av 26 juni 1929 om forandring av midlertidig lov om kvalitetskontroll av medisintan av 22 juni 1928 er bestemt i § 2 at det under benevnelsen norsk torskelevertran — eller annen benevnelse som angir varen å være av norsk opprinnelse og som tilvirket av torsk — er forbudt å utføre annen tran enn den som er tilvirket her i riket av torskelever (lever av gadus morrhua). Annen medisintan av gadusarter må ikke utføres under en benevnelse som angir den å være av norsk opprinnelse, medmindre tranen er tilvirket her i riket.

Etter § 3 i loven må tran som er tilvirket utenfor riket ikke tilblandes tran tilvirket her i riket av lever av noen torskeart (gadus), selv om den er koldklart her i riket.

Som tilvirket her i riket anses etter § 4 også tran som er tilvirket ombord på norsk fartøy.

§§ 2—4 i «Tranloven» ble vedtatt etter forslag fra Stortingets Næringskomité nr. 1 i Innst. O. XVII for 1929. Til grunn for innstillingen lå en av Handelsdepartementet framsatt Odelsingsmelding — Ot. med. nr. 6 for 1929 — hvori departementet med tilslutning av Fiskeridirektøren tok avstand fra et forslag om lovbestemmelser av liknende innhold som §§ 2—4 i Tranloven, som tidligere i stortingssesjonen var blitt framsatt av et flertall på 7 medlemmer av Næringskomité nr. 1. Næringskomitéens Innst. O. XVII ble vedtatt under sterk dissens i så vel Odelsting som Lagting.

Av de øvrige bestemmelser i Tranloven er §§ 1 og 6 opprinnelig vedtatt ved den midlertidige lov av 22 juni 1928. Forarbeidene til

denne lov er Ot. prp. nr. 60 og Innst. O. nr. 96 for 1928.

Hensikten med bestemmelsene i lovens §§ 2 og 3 var å yte beskyttelse til den norsk-produserte tran, for derigjennom å underbygge omsetningen av dette fiskeriprodukt på våre utenlandske markeder. En gikk ut fra at den norske tran var den utenlandske overlegen i kvalitetsmessig henseende.

Departementet opplyser at den beskyttelse som ved bestemmelsene ble ydet den norske medisintan ikke har hatt den virkning som var tilsiktet. Omsetningen av den norske medisintan har fortsatt lidt under konkurransen med den utenlandske tran, hvilket særlig skyldes at den utenlandske tran bedre enn den norske har kunnet tilfredsstille de krav som stilles til tranens vitaminholdighet.

Spørsmålet om opphevelse av Tranlovens §§ 2—4 har vært drøftet i et av Fiskeridirektøren nedsatt utvalg til behandling av spørsmål vedrørende den nåværende trankontrollerdning. I et møte som utvalget hadde i Oslo i dagene 10—12 januar 1939 og hvori foruten styret i Medicintraneksportørens Landsforening deltok representanter for fiskeriadministrasjonen og for tilvirkere og eksportører ble sterkt framhevet at det måtte bli adgang til å anvende høyvitaminholdig utenlandsk tran i norsk medisintan. Formålet hermed var å kunne imøtekomme vitaminkravene på det viktigste marked for vår tranhandel, nemlig De Forente Stater, og ved hjelp herav å sette en i stand til bedre å kunne møte den stadig sterkere engelske kon-

kurranse. Av eksportørene ble også pekt på hvor lite rasjonelt det var at norskprodusert sei- og hyselevertran ikke kunne anvendes i første-classes norsk medisintran i den utstrekning den ikke influerte på torskelevertranens kvalitet (smak). Spesielt seilevertranen var til dels meget vitaminrik og meget anvendelig. Videre framholdtes at den oppvitaminisering ved kon-sentrater som det er adgang til etter trankontrollreglementet liten praktisk betydning hadde, idet tilsetningen av disse kon-sentrater lett førte til at en høyere tollsats kom til anvendelse ved innførselen til De Forente Stater.

Det opplystes at betydelige mengder nå gikk de norske eksportører forbi fordi vitamin-kravene ikke kunne oppfylles på grunn av Tranloven.

Deltagerne på møtet, unntatt tilvirkernes representant, var enige om at det som tilsetning til norsk medisintran burde kunne benyttes også utenlandsk tran som hadde gjennomgått raffinering med kjemiske midler. Det er denne utenlandske tran som det i dag er mulig å skaffe. Utenlandsk raffinert tran burde dog ikke kunne anvendes i norskprodusert medisintran av førsteklasses kvalitet, dvs. tran som tilfredsstillende fordringene under kontrollstandard A. Den utenlandske tran vil ved raffineringen få en kvalitetsnyanse forskjellig fra den som er karakteristisk for den førsteklasses norske medisintran, som er den hvortil den norske medisintrans renommé knytter seg. Det var enighet om at senkning av fordringene under standard A ikke måtte finne sted.

For øvrig var det enighet på møtet om at anvendelsen av den utenlandske tran måtte være begrenset og måtte være gjenstand for nøye kontroll. Betingelsen for iblanding måtte være at den utenlandske tran ved importen tilfredsstillende visse særlige vitaminkrav og at den i raffinert stand fantes skikket for anvendelsen. Likeledes skulle bare en viss mengde kunne iblandes. Av avgjørende betydning for kontrollutøvelsen anså en det at en fikk en bedre oversikt over mengden av norskprodusert medisintran som var for hånden til en hver tid. I den anledning burde det innhentes produksjonsoppgaver under produksjonssesongen fra den enkelte tilvirker samt oppgave over mengden av norskprodusert medisintran som til en hver tid kom inn på den enkelte eksportørs lager. For å kunne godtas av kontrollen som norskprodusert medisintran innkommet på lager, skulle hvert parti være ledsaget av tilvirkernes produksjonserklæring. Ingen eksportør skulle kunne eksportere mer norsk medisintran enn hva der svarte til den mengde som en hadde oppgave over var innkommet på hans lager med tillegg av den mengde utenlandsk tran som var tillatt anvendt i norsk medisintran.

Over sistnevnte tran skulle det både av eksportører og Trankontrollen føres særskilt fortegnelse.

K o m i t é e n vil bemerke at hensikten med vedtagelsen av Tranloven av 1928 og 1929 utvilsomt ble oppnådd, men forholdene etterpå har endret seg således at en smidigere ordning utvilsomt bør overveies.

Komitéens flertall slutter seg til de argumenter til fordel for opphevelse av Tranloven som er anført av departementet og tilrå således at proposisjonen vedtas. Flertallet bemerker at når det av konkurransehensyn først anses nødvendig å gå til det skritt å oppheve loven, antar en at det nåværende tidspunkt er gunstig for gjennomføring av forandringen.

Et mindretall, Berg, Grande, Kirkeby-Garstad og Vinje skal anføre:

Det er blant eksportørene uenighet om hvorvidt loven bør oppheves eller ikke, men det synes å herske enighet om, at tidspunktet for å oppheve loven under de nåværende urolige forhold ikke er inne, og stemmer derfor prinsipielt for:

Ot. prp. nr. 67 tas ikke under behandling av inneværende års storting.

Mindretallet vil videre anføre, at de samme bestemmelser burde vært inntatt i loven og ikke gitt ved kgl. resolusjon.

Subsidiært slutter mindretallet seg til flertallet for såvidt utformingen av de enkelte bestemmelser angår.

K o m i t é e n er av departementet blitt tilstillet et foreløbig utkast til kongelig resolusjon og til reglement i henhold til resolusjonen om den nye trankontrollordning. Forutsetningen er at disse skal tre i kraft fra samme tid som tranloven blir opphevd. Disse utkast har komitéen med samtykke av departementet rådspurt seg om hos en del av landets ledende traneksportører. Vedkommende eksportører, som har vært innkaldt til møte i komitéen, har undertegnet den av Stortinget utferdige taushetserklæring.

Departementets utkast til forskrifter (reglement) er sålydende:

Reglement vedrørende tilvirkning, omsetning, og utførsel av medisintran.

Utferdiget av Handelsdepartementet den med hjemmel i kgl. resolusjon av o. s. v.

1. Bestemmelser vedrørende fremstilling og omsetning av medisintran.

§ 1.

Ved medisintran forstås i dette reglement tran som er frems illet av lever av fisk som fore-

skrevet i den norske farmakopø (gadus morrhua og andre arter av gadus), og som tilfredsstillende fordringer til ekthet, renhet og kvalitet for øvrig som er fastsatt i dette reglement.

§ 2.

Enhver som her i landet vil tilvirke eller foredle tran av fiskelever til medisinsk bruk, skal være undergitt de bestemmelser som er fastsatt i dette reglement med hensyn til leverens og de ved tranproduksjonen benyttede apparaters behandling, lokalenes og maskineriets innretning samt tranens omsetning. Før tilvirkningen påbegynnes, må anmeldelse derom skje til Fiskeridirektoratet.

Enhver som tilvirker medisintran skal sende inn oppgave over sin produksjon etter nærmere regler fastsatt av Fiskeridirektoratet.

Ved salg av medisintran fra tilvirker, skal denne utstede produksjonsbevis etter skjema som nærmere fastsettes av Fiskeridirektoratet, og produksjonsbeviset skal ledsage partiet i den videre innenlandske omsetning.

For tran som tilvirkes av dem som også driver eksport av tran utstedes produksjonsbeviset av dem som bestyrer vedkommende anlegg.

Det er forbudt å selge og kjøpe medisintran uten ledsagelse av produksjonsbevis.

§ 3.

De som under ledelse av Fiskeridirektoratet utøver kontrollen, skal i inspeksjonsøyemed ha adgang til ethvert anlegg for tilvirkning av medisintran, her under også anlegg for koldklaring eller filtrering og trandamperier ombord i fiskefartøyer. De har rett til å utta de for kontrolløvelsen nødvendige prøver av den tilvirkede tran og de til tilvirkningen anvendte materialer.

Anlegg som foran nevnt skal være forpliktet til å etterkomme de påbud som kontrollens utøvere i henhold til sin instruks gir, samt til å avgi enhver opplysning som produksjonen og hva dermed står i forbindelse, som måtte være nødvendig til fastslåen av tranens ekthet og opprinnelse eller for tilveiebringelse av statistisk materiale i kontrolløyemed.

Ved tilvirkning av tran her i riket, forstås også tilvirkning ombord på norsk fartøy.

§ 4.

Det er forbudt til fremstilling av medisintran å anvende annen lever enn i § 1 nevnt.

§ 5.

Det er forbudt å selge under benevnelsen «medisintran» tran, som er tilvirket av annen lever enn i § 1 nevnt, eller som er oppblandet med andre transorter.

§ 6.

Det er forbudt å anvende i medisintran annen tran enn tran fremstillet av lever som i § 1 nevnt.

Likeledes er det forbudt å anvende i medisintran sådan tran av lever som i § 1 nevnt som er raffinert med kjemiske midler. Fiskeridirektoratet kan dog betingelsesvis fritta fra sistnevnte bestemmelse for annen medisintran enn medisintran som omfattes av kontrollstandard A, kfr. reglementets § 30. Nærmere bestemmelser herom utferdige av Fiskeridirektoratet i instruks.

§ 7.

Medisintran skal tilvirkes og foredles her i riket i følgende sorter:

- a) Damputvunnet medisintran av lever av bare torsk.
- b) Damputvunnet annen medisintran.
- c) Råtran (rå-, blank medisintran).

§ 8.

I anlegg som i § 3 nevnt skal på lett synlig måte være oppslått plakater med innskjerpelse av de i de foregående paragrafer inneholdte bestemmelser. Likeledes skal i slike anlegg oppslås en plakat inneholdende bestemmelsene i §§ 9—20.

§ 9.

Fat og tønner og lignende emballasje som brukes ved tilvirkning, lagring og omsetning av medisintran, skal merkes med betegnelsen «medisintran» samt med navnet på den leversort eller de leversorter, hvorav tranen er fremstillet og med det nummer som anlegget er innregistrert under hos Fiskeridirektøren.

Videre skal alle beholdere, f. eks. tanker og kar, som anvendes til foredling eller lagring av medisintran, merkes med betegnelsen «medisintran» og med navnet på den leversort eller de leversorter, hvorav tranen er fremstillet.

Bare medisintran kan fylles på og forefinnes på emballasje og beholdere som er merket som i denne paragraf nevnt.

§ 10.

Enhver som vil fremstille medisintran skal iaktta de strengeste hygieniske hensyn i alle forhold vedrørende fremstillingen og skal derunder sørge for et omhyggelig renhold av så vel de rom hvor fremstillingen foregår, som av stimkar, smeltekjeler, tranbeholdere og den til leveren og tranen benyttede emballasje.

§ 11.

I ethvert damperi skal, etter den tilvirkningsmåte som brukes, stimkar eller blikk-kar (underlegningskjeler) være utstyrt med de nødvendige

apparater, som øser, trakter, silingskar, avkjølingskar og beholdere samt termometre til måling av tranens temperatur.

§ 12.

Ved kjøp eller samling av lever fra fiskefartøy eller annet fartøy må leveren ikke styrtes eller transporteres løs i båt eller annet skipsrom, men fylles i rene tønner, stamper eller kasser. Det er forbudt å tilvirke til medisintran lever som ikke har vært behandlet på den måte som foran er påbudt.

§ 13.

Tønner, stamper eller kasser som benyttes til lever, må spyles med fersk vann eller sjøvann og skrubbes med kost en gang hvert døgn så lenge de er i bruk. Så vel gulvet i ethvert anlegg som ledige tønner eller annen emballasje som benyttes til leveren, må være rensplet ved avslutningen av hver dags arbeid.

§ 14.

Før leveren anvendes til dampmedisintran, må det påses at ingen galleblære henger ved den. Dessuten må lever av fisk fisket i tiden 1 mai til 30 september samt lever av fisk som har gått i rødåte (*calanus Finmarkicus*) vaskes i rent vann.

Lever som er gått i oppløsning, må ikke anvendes til dampmedisintran.

§ 15.

Ved tranfremstilling i blikk-kjeler (underlegningskjeler) skal disse være varme før leveren styrtes i. Under den videre oppvarming skal det stadig røres om i leveren til denne har nådd en temperatur av minst ca. 80° C. Varmen dempes deretter ved å fylle litt kaldt vann i kjelen. Tranen står en stund for å klarne, hvoretter den øses av eller tappes på avkjølingsbeholdere.

Ved blikk-kjeler hvor det også ledes direkte damp ned i leveren, bør temperaturen gå opp i 85—90° C.

§ 16.

Når det ledes damp av høyere trykk direkte inn i leveren, lar en temperaturen stige til minst 90—95° C. Tranen må deretter stå i ro en halv times tid, før man taper den av på avkjølingsbeholdere. Under dampning og klaring bør dampkaret holdes mest mulig tillukket for å nedsette luftens skadelige innvirkning.

§ 17.

Silingskar, avkjølingskar og beholdere hvorpå det står ferdigdampet medisintran, skal tildekkes mest mulig, så tranen beskyttes mot innvirkning av lys og luft. Dette gjelder også tønner, fat eller kar hvorpå det står råmedisintran og blanktran samt lever til slik tran.

§ 18.

Fra avkjølingskaret bør tranen snarest fylles i tønner, idet en påser at det ikke følger grakse med over i tønner. Denne bør fylles nesten helt full.

§ 19.

En eller to uker etter at tranen er fylt på tønner eller fat skal den etterses og mulig bunnfall fjernes. Bli tranen lagret for lengere tid, må slikt ettersyn gjentas en eller to ganger.

§ 20.

Den tran som fås av graksen etter at primatranen er utskilt, må ikke innblandes i primatranen.

Den førstnevnte tran må holdes for seg selv og fylles på særskilte tønner eller fat med særskilt merke og merkes tydelig med «sekunda».

Reglene i denne paragraf må også overholdes av dem som omsetter den her omhandlede tran.

§ 21.

Enhver som vil utføre medisintran må ved kjøp (innlagring eller annen mottaking) av medisintran av norsk opprinnelse og tilvirkning gi meddelelse til kontrollen om det innkjøpte partis størrelse ledsaget av produksjonsbevis og for øvrig gi de opplysninger om partiet kontrollen måtte forlange. Kontrollen har adgang til nærmere undersøkelse av partiet. Partiet må av kontrollen godkjenne som anvendbar til medisintran.

Likeledes må enhver som utfører medisintran ved kjøp (innlagring eller annen mottaking) av medisintran av fremmed opprinnelse gi meddelelse til kontrollen om det innkjøpte partis størrelse og opprinnelse og for øvrig gi de opplysninger om partiet som kontrollen måtte forlange. Kontrollen skal ved nærmere undersøkelse av partiet avgjøre om det er anvendbart til medisintran, derunder om det er anvendbart under de i § 30 nevnte kontrollstandards. De godkjente mengder hva sistnevnte anvendelse angår må til enhver tid ikke overstige 15 pst. av den i løpet av et år godkjente og eksporterte mengde medisintran av norsk opprinnelse. Det er ikke adgang til å bruke annen tran til medisintran under forannevnte kontrollstandards enn den som er godkjent til denne anvendelse.

Det skal her fra riket ikke kunne utføres og omsettes for forbruk her i landet mer medisintran enn hva der er framkommet gjennom forannevnte godkjennelser. Disse godkjennelser er ikke i noen henseende binnende for den senere utførselskontroll.

Nærmere bestemmelser for anvendelsen av den innlagrede tran kan fastsettes av Fiskeridirektoratet, som også utferdiger instruks vedrørende det i denne paragraf påbudte.

§ 22.

All fremmed medisintran og fremmed annen tran samt fremmede marine-oljer, dog unntatt hvalolje, skal ved innførslen anmeldes til kontrollen som også skal ha adgang til å utta prøver og utøve annen nærmere kontroll av nevnte tran og oljer i den utstrekning det anses for formålstjenlig for gjennomføringen av kontrollen for medisintran.

Nærmere bestemmelser herom utferdiges av Fiskeridirektoratet i instruks.

II. Spesielle bestemmelser vedrørende utførsel av medisintran.

§ 23.

Medisintran som utføres her fra riket, skal ved framleggelse av kontrollbevis eller annen erklæring fra en av kontrollens stasjoner for tollvesenet legitimeres å være kontrollundersøkt og godkjent som medisintran.

§ 24.

Kontrollundersøkelse kan rekvireres ved henvendelse til den nærmeste av kontrollens stasjoner.

Slik henvendelse, som skal skje i betimelig tid før utførselen, kan skje muntlig eller skriftlig. Det skal dog i et hvert tilfelle utferdiges en skriftlig rekvisisjon på dertil av Fiskeridirektoratet anordnet skjema, som overleveres kontrollens prøvetager, når denne innfinner seg på rekvirentens lager.

Enhver rekvisisjon av undersøkelse (muntlig eller skriftlig) innføres straks i kontrollstasjonens rekvisisjonsprotokoll, hvilken innførelse i alminnelighet blir bestemmende for den rekkefølge hvori prøvetagning og undersøkelse skal finne sted. Tvungen kontroll går alltid foran den nedenfor omhandlede frivillige analyse.

§ 25.

På det i § 22 nevnte skjema skal rekvirenten oppgi:

1. Den benevnelse som tranen er solgt under og merket med.
2. Transorten (damp-, råmedisintran m. v.), partiets størrelse og emballasjens art.
3. Forsendelsesmerke, tidspunktet for forsendelsen, transportmidlet og varens bestemmelsessted og -land.

Rekvirenten avgir erklæring på tro og love om at den til undersøkelse fremstillede medisintran består av tran som er kjøpt eller av rekvirenten tilvirket som medisintran av lever av fisk, som foreskrevet i den norske farmakopø.

§ 26.

Når kontrollundersøkelse rekvireres, skal det for undersøkelse bestemte parti være i eksportpakket stand (jfr. dog § 36) og hele partiet eller større, nærmere angitte deler av det skal være ensartet, fra samme beholder eller fra samme siling.

Partiet skal så vidt mulig holdes tydelig atskilt fra det øvrige lager og forbli slik atskilt så lenge undersøkelsen og den dermed forbundne øvrige kontroll pågår.

§ 27.

Kontrollens prøvetager har, når rekvisisjonen er innsendt, å innfinne seg på rekvirentens lager. Prøvetageren påser at vedkommende parti er merket i overensstemmelse med angivelsene på rekvisisjonen. Deretter uttar prøvetageren prøver etter nærmere fastsatte regler. Umiddelbart etter avsluttet prøvetagning blir samtlige tønner av partiet å forsyne med kontrollens merke (segl).

§ 28.

Kontrollens merke (segl) skal være påført det norske våpenmerke (løvemerke).

§ 29.

Rekvirenten plikter å stille til disposisjon for prøvetageren den arbeidshjelp som denne finner nødvendig for utførelsen av sitt arbeid. Retter rekvirenten eller noen av hans folk seg ikke etter de anvisninger som prøvetageren gir, kan prøvetageren avbryte prøvetagningen.

Prøvetageren skal til enhver tid ha adgang til rekvirentens lager til kontroll av partier som er forsynt med kontrollens merke (segl).

§ 30.

Kontrollundersøkelsen skal foregå i henhold til følgende inndeling vedrørende tranbetegnelse, kontrollstandard (kombinasjon av kontrollfordringer vedrørende kjemiske konstanter, smak, lukt og vitamin A-innhold), segl og kontrollbevis:

Norsk dampputvunnet medisintran	Norsk dampputvunnet medisintran	Norsk råmedisintran	Norsk blank medisintran
Kontrollstandard A Gadus morrhua	Kontrollstandard B Gadus morrhua og andre gadusarter	Kontrollstandard C Gadus morrhua og andre gadusarter	
Gult segl	Hvitt segl	Blått segl	
Gult kontrollbevis	Hvitt kontrollbevis	Blått kontrollbevis	

Kontrollfordringene under de respektive standard fastsettes nærmere av Fiskeridirektoratet i instruks hvori også oversettelser av de forannevnte tranbetegnelser fastsettes.

Medisintran som ikke svarer til de forannevnte standard kan utføres dersom den tilfredsstillende visse av Fiskeridirektoratet i instruks nærmere fastsatte fordringer og dersom den er solgt under og av kontrollen merket med en betegnelse i norsk eller fremmed språk som angir at tranen ikke tilfredsstillende de forannevnte kontrollstandard og som ellers ikke inneholder ordet norsk. Den nevnte merking blir nærmere å omhandle i instruks. Medisintran som her nevnt får ikke kontrollens merke (segl). Ved utførelsen må bevidnelse fra vedkommende kontrollstasjon, for at tranen har vært under kontroll, forelegges tollvesenet.

Tran som ikke tilfredsstillende de fordringer som i foregående avsnitt nevnt, kan ikke utføres som medisintran.

§ 31.

Den av kontrollstasjonen utførte bedømmelse av den i instruks fastsatte fordring vedrørende lukt og smak kan, i fall de øvrige fordringer tilfredsstilles av rekvirenten, innankes for et stedlig utvalg bestående av to på medisintranens område sakkyndige medlemmer, hvorav Medisintraneksportørens Landsforening oppnevner en og Fiskeridirektoratet en. Utvalgets bedømmelse må være enstemmig for å kunne omstyrte kontrollstasjonens avgjørelse.

§ 32.

Kontrollbeviset utferdiges i to eksemplarer og tilstilles rekvirenten. Denne oversender det ene eksemplar til tollvesenet på det sted hvor eksportasjonen av varen for utførsel finner sted. Det annet eksemplar medsendes skipningsdokumentene til den utenlandske importør.

Kontrollbeviset skal angi det undersøkte tranpartis størrelse og sort (damp-, rå-, blank medisintran), emballasjens art (jern-, blikk-, eketønner), forsendelsesmerket, transportmidlet og dettes avgangsdatum, rekvirentens navn, datum for prøvetagningen, den benevnelse tranpartiet er solgt under og merket med, samt kontrollens forsegling. Dessuten skal beviset påføres bemerkning om at undersøkelsens resultat tilfredsstillende de av kontrollen oppstilte krav til de kjemiske konstanter og kvalitet for øvrig, samt at det bare har gyldighet i omsetning fra norsk eksportør til utenlandsk mottaker.

§ 33.

Kontrollbeviset oppbevares av tollvesenet, som påser at det parti som beviset omhandler er i forseglet stand og merket overensstemmende med beviset.

§ 34.

Ifall undersøkelsens resultat ligger under de i § 30 omhandlede kontrollstandards, har prøvetageren snarest å fjerne kontrollens segl på det tranparti, hvorav prøver er tatt, og frigi dette.

Hvis partiet heller ikke tilfredsstillende de i § 30 punkt 3 nevnte fordringer, eller ikke blir eksportert, skal det for undersøkelsen betales spesielt gebyr, som fastsettes av Fiskeridirektøren. Rekvirenten kan da forlange undersøkelsesresultatene utskrevet som frivillig analyse.

§ 35.

Kontrollen kan tillate, likesom den også kan påby, at det holdes tran på lager i fullt eksportpakket og merket stand således at det etter kontrollundersøkelse av partiet og etter utstedelse av kontrollbevis under kontrollens oppsyn kan uttas deler av partiet for eksport. Ved eksport av slike deler utstedes kontrollbevis for hver enkelt del ved framvisning av og avskrivning på det opprinnelig utstedte.

Prøvetagning og forsegling skal foregå som i § 27 nevnt. Kontrollen kan ved slik kontrollundersøkelse påby ekstra anordninger med hensyn til prøvetagningen, forseglingen og partienes avsondring fra det øvrige lager.

Dersom tran som her nevnt undergår forandring under lengere lagring slik at den ved en senere kontrollundersøkelse ikke lenger tilfredsstillende vedkommende standard, skal kontrollen oppheve den tidligere godkjennelse.

§ 36.

Kontrollundersøkelse kan også rekvireres for tran på større beholdere som er godkjent av kontrollen. Tranen må før påfyllingen være ensartet, eller den må blandes godt på beholderen før prøvetagningen.

Etter prøvetagning fra slike beholdere blir disse å forsegle både i påfyllings- og tappekraner.

Ved tapping av tran fra slike beholdere har prøvetageren å fjerne seglet på tappekranene, og påse tappingen fra beholdere til eksportemballasje samt umiddelbart deretter å forsyne denne emballasje med kontrollens merke (segl).

Etter avsluttet tapping blir beholderens tappekran igjen å forsegle, ifall det finnes kontrollundersøkt tran tilbake på beholderen.

Kontrollbevis for tran som er undersøkt fra beholdere som nevnt, utstedes etter utført undersøkelse samt ved utførsel av deler av tranen på beholderen. Disse deler avskrives på det opprinnelig utstedte bevis.

§ 37.

Kontroll av tran som eksporteres på emballasje av mindre innhold enn 10 liter, må foregå på den i foregående paragraf beskrevne måte.

Dersom slik emballasje utgjøres av flasker eller annen originalemballasje bestemt for forbrukerne, skal det over denne emballasjes åpning anbringes kontrollmerke (segl) etter forskrifter som nærmere fastsettes av Fiskeridirektoratet.

For kontroll av tran som i denne paragrafs annet ledd nevnt skal erlegges spesielle gebyrer, hvis størrelse fastsettes av Fiskeridirektoratet.

Nærmere forskrifter for øvrig vedrørende kontroll av medisntran på emballasje som her nevnt, kan fastsettes av Fiskeridirektoratet.

§ 38.

Kontroll av medisntran som eksporteres i aromatisert stand, skal foregå på den måte at tranen før aromatiseringen på vanlig måte anmeldes til vedkommende kontrollstasjon for undersøkelse. Anmeldelsen må inneholde nøyaktig oppgave over mengde, art og sammensetning av aromatiseringsstoffet, som må godkjennes av vedkommende kontrollstasjon før tilsetningen. Tilsetningen skal foregå under stasjonens kontroll, likesom denne har adgang til å utta prøver av den amortiserte tran og også på annen måte å ha den under kontroll.

For kontroll av tran som i denne paragraf nevnt skal erlegges spesielle gebyrer, hvis størrelse fastsettes av Fiskeridirektoratet.

§ 39.

Kontroll av medisntran som vitaminforsterkes, skal likeledes foregå på den i § 38 nevnte måte. Forsterkningsstoffet må på forhånd være undersøkt og godkjent av kontrollen og må være et konsentrat (av gadusarter), hvis vitamininnhold bare utgjøres av de fra disse traner stammende vitaminer A og D i normalt forhold.

Ved eksport av slik tran skal denne tilfredsstillende de vanlige fordringer til norsk medisntran, dog kan det uforsåpbare innhold gå opp til 2,0 pst. Den skal både på analysebeviset og på tønne angis og merkes med betegnelsen «forsterket», «oppvitanisert» eller lignende i et språk som en kan gå ut fra at mottageren forstår.

Fiskeridirektoratet fastsetter nærmere bestemmelser vedrørende begrensningen av forsterkning som her nevnt.

§ 40.

Det skal være adgang til under særlige omstendigheter å få tranpartier eksportkontrollert utenfor den for kontrollens funksjonærer fastsatte arbeidstid. De herved forbundne utgifter blir å dekke av rekvirenten etter satser som fastsettes av Fiskeridirektoratet.

III. Bestemmelser vedrørende kontroll av vitamininnholdet i medisntran.

§ 41.

For den som fremstiller eller forhandler medisntran på flasker og annen originalemballasje bestemt for forbrukerne, skal det være adgang til å få slik tran (biologisk) kontrollert med hensyn til vitamin A og D-innhold i tillegg til den øvrige kontroll.

Nærmere bestemmelser vedrørende nevnte kontroll, derunder også den avgift eller de avgifter som rekvirenten skal erlegge, fastsettes av Fiskeridirektoratet i instruks.

IV. Bestemmelser vedrørende frivillig rekvisisjon av undersøkelser av tranprøver.

§ 42.

Det skal ved kontrollstasjonene være adgang til å få undersøkt tranprøver som innsendes til stasjonene. Slik undersøkelse har intet med den tvungne kontroll å gjøre. Undersøkelsens resultat meddeles på særskilte for slik analysing anordnede skjemaer.

For utførelse av undersøkelser som foran nevnt erlegges en godtgjørelse som fastsettes av Fiskeridirektoratet.

V. Bestemmelser vedrørende kontroll med utførslen av annen tran enn medisntran.

§ 43.

Annen tran enn medisntran skal ved utførslen anmeldes til kontrollen som også skal ha adgang til å utta prøver av slik tran.

Nærmere bestemmelser herom fastsettes av Fiskeridirektoratet i instruks.

Komitéen finner etter å ha drøftet utkastet å måtte gjøre følgende bemerkninger:

A d § 2. Komitéen vil anmode om at produksjonsbevis som omhandlet i denne paragraf også blir attestert av fiskerioppsyn eller offentlig tjenestemann. Videre mener en at det bør sørges for at den innenlandske omsetning avskrives på produksjonsbeviset.

A d § 9. Fra tilvirkerhold er framholdt at gjennomførelse av bestemmelsen i paragrafens annet ledd vil være forbundet med ulemper.

Komitéen bemerker at den går ut fra at bestemmelsen vil kunne oppfylles ved at det på beholderne anbringes skilter som utskiftes etter hvert som den ene eller annen leversort benyttes til tranfremstillingen.

A d § 21. Komitéen foreslår at mengden av utenlandsk tran som kan godkjennes for blanding med norsk medisntran begrenses til 10 pst.

A d § 30. Komitéen antar at også medisntran under kontrollstandard A bør kunne oppvitaniseres ved hjelp av tilsetning av kon-

sentrater, men en går ut fra at denne adgang blir benyttet minst mulig og etter forut innhentet tillatelse. For øvrig har komitéen ikke bemerkninger å gjøre til forslaget om fordringer under de forskjellige kontrollstandards.

A d § 39. En antar at ordet «gadusarter» i denne paragraf bør ombyttes med ordet «fiskelever». Når komitéen foreslår denne forandring er det fordi en er bekjent med den rikdom av vitaminer som bl. a. størje- og kveitelever har.

Videre antar komitéen at siste setning i paragrafens annet ledd bør utgå.

A d § 41. En antar at ordet «biologisk» bør utgå.

Utkastet til kongelig resolusjon er sålydende:

Utkast til forskrifter om kvalitetskontroll for medisintran.

Fastsatt ved kongelig resolusjon av i henhold til lov om kvalitetskontroll for fisk samt fiske- og fangstprodukter.

§ 1.

Tilvirkning av medisintran her i riket, derunder koldklaring og mulig annen behandling av slik tran samt omsetning av den skal være gjenstand for kontroll i hygienisk og kvalitetsmessig henseende.

Ved tilvirkning som nevnt forstås også tilvirkning ombord i norske fiskefartøyer.

§ 2.

Medisintran som utføres her fra riket skal kontrolleres ved utførslen og legitimeres overfor tollvesenet å ha vært underkastet kontroll.

§ 3.

Kontrollen skal bestå i undersøkelse og hevdelse av medisintranens ekthet, renhet og kvalitet for øvrig. Kontrollen skal først og fremst ta sikte på å beskytte og hevde de egenskaper som er karakteristiske for den her i landet fremstilte ekte, naturrene og for øvrig førsteklasses medisintran av lever av bare torsk.

§ 4.

Handelsdepartementet gir nærmere regler for den i foranstående paragrafer nevnte kontroll.

§ 5.

Utenlandsk medisintran og annen tran og marine oljer, dog unntatt hvalolje som innføres, skal kontrolleres ved innførslen i den utstrekning Handelsdepartementet bestemmer. Likeledes skal anvendelsen av slik tran og slike oljer være gjenstand for ytterligere kontroll i den utstrekning hensynet til gjennomførelsen av den i foregående paragrafer nevnte kontroll tilsier.

§ 6.

Handelsdepartementet kan bestemme at annen tran enn medisintran som omsettes eller utføres under benevnelsen torskelevertran eller annen benevnelse i norsk eller fremmed språk som angir den å være tran, derunder veterinærtran, blank og brunblank tran, skal være gjenstand for kontroll i den utstrekning hensynet til gjennomførelsen av den i §§ 1—4 nevnte kontroll tilsier.

§ 7.

Kontrollen ledes av Fiskeridirektoratet, Handelsdepartementet oppretter kontrollstasjoner og ansetter de nødvendige funksjonærer.

§ 8.

Til dekkelse av de med kontrollen forbundne utgifter oppkreves det ved utførsel her fra landet en avgift av all medisintran av 1 krone pr. 100 kg av varens nettovekt. Avgiften oppkreves av tollvesenet.

Handelsdepartementet kan fastsette avgifter for de bevis eller øvrige erklæringer derunder også segl kontrollen måtte utstede.

§ 9.

Overtredelse av disse forskrifter eller de med hjemmel deri utferdigede bestemmelser straffes med bøter.

§ 10.

Denne resolusjon trer i kraft

Komitéen bemerker at en går ut fra at det med de avgifter som Handelsdepartementet kan fastsette etter § 8 ikke siktes til avgift av bevis for kontroll etter paragrafens første ledd.

Komitéen har for øvrig ikke bemerkninger å gjøre til utkastet til kongelig resolusjon eller til forskrifter.

Under henvisning til proposisjonen og til foranstående innstiller komitéen til Odelstinget å fatte følgende

beslutning til lov

om opphevelse av lov av 26 juni 1929 om forandring av midlertidig lov om kvalitetskontroll av medisintran av 22 juni 1928.

§ 1.

Lov av 26 juni 1929 om forandringer av midlertidig lov om kvalitetskontroll av medisintran av 22 juni 1928 oppheves.

§ 2.

Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Oslo i Sjøfarts- og fiskerikomitéen den 1 desember 1939.

P. Thorvik,
formann og ordfører.

Torkell Vinje,
sekretær.